

PER PREGUNTAR QUE NO QUEDI

Ni Més Ni Menys

La discapacitat explicada
als nens i a les nenes

Presentacions

La manera de percebre la discapacitat ha tingut una gran transformació en aquests últims anys (el llibre que tens a les teves mans és una mostra d'aquest canvi). Gràcies al treball realitzat entre tots estem aconseguint que la societat no discrimini les persones diferents perquè totes les persones, sense excepció, som distintes i tenim dret a estar en els diferents àmbits: educatius, culturals, econòmics, laborals, esportius, etc. A més, la societat no pot, ni deu, prescindir de les aportacions, els coneixements i la creativitat de tots i cadascun dels seus membres.

El més gran desig de les persones amb discapacitat és l'autonomia, així doncs, tothom ha d'aportar el seu granet de sorra per ajudar-los a aconseguir-ho. La vostra participació serà fonamental per avançar en la integració social de les persones amb discapacitat, per aconseguir així que la igualtat d'oportunitats sigui real i efectiva.

I ja sabeu "per preguntar que no quedi".

Amparo Valcarce,
Secretària d'Estat de Política Social,
Famílies i Atenció a la Discapacitat.

Les escoles tenen obertes les seves portes per a totes les nenes i els nens. Tothom té dret a rebre una educació de qualitat que s'adapti a les nostres necessitats i característiques.

Així, quan arribis a la teva escola, trobaràs tot el que necessites per estudiar, jugar, créixer, fer amistats, però, sobre tot, per fer realitat els teus somnis sense que res t'impedeixi arribar tan lluny com tu vulguis.

L'escola està pensada per a tu, perquè sigui un lloc amable que s'adapti a les teves necessitats i a les dels teus companys i companyes. És aquell lloc on pots preguntar, investigar, experimentar i gaudir, aprenent. Els professors i les professores han estat molts anys preparant-se perquè tinguis la millor educació. És una escola que sap que cadascú de nosaltres som persones diferents, que no ens assemblem a ningú més, que tenim diferents capacitats que fan que les aules siguin llocs diversos en els que cada dia passa alguna cosa nova.

I ara, m'agradaria que féssim un tracte. Un tracte secret, que només coneixerem tu i jo. Escolta, des de FETE-UGT ens preocupem perquè no existeixi cap obstacle en la teva escola perquè tu puguis créixer aprenent i un dia arribis a aconseguir els teus somnis. A canvi m'has de prometre que cada dia pensaràs en tu com la persona especial que ets. I pensaràs en totes les coses que les teves companyes i els teus companys de classe son capaços de fer. Perquè totes les persones tenim diferents capacitats i els mateixos drets. Ni un més, ni un menys...

Carlos López Cortiñas, Secretari General de FETE-UGT.
Carmen Vieites Conde, Secretària de Polítiques Socials de FETE-UGT.

Un dia a l'escola

Em dic Guillermo, tinc vuit anys i m'agrada anar a l'escola. Allà conec a nens i nenes molt diferents. Mai, mai em canso d'enraonar, jugar i aprendre.

La Laila, que no pot veure bé, és llesta i curiosa com els talps. La Clàudia sembla una àguila, amb només una mirada sap si estic trist o alegre. No pot oir bé. M'ha ensenyat a parlar amb les mans i sap llegir els llavis.

El Carles és tan alt i prim com les girafes però molt despistat! Mai se'n recorda de portar els llibres. Li és alegre i bulliciosa com un colibrí i es mou molt ràpida amb la seva cadira de rodes.

En Samir és molt bo jugant al basquet i a les endevinalles, però dormilega com un liró.

La Maite té un ritme una mica més lent, menys en informàtica. Sempre està disposta a ajudar, com a un dofí...I a donar abraçades d'os panda!

Jo escric amb la mà esquerra. Soc curiós i hàbil com els esquirols...

Al meu col·legi tothom és diferent. Uns alts, algunes no massa primes. Baixetes o ràpides. Morens o castanyes. Tranquils o curiosos. Amb molta vista com els linxs o poca com el mussol. Hàbils pels esports o ràpides en matemàtiques. Destres amb les comptes o les lletres. Hi ha qui pot oir com els llops a la nit i qui llegeix el llenguatge de les mans. Uns escriuen amb la mà dreta i altres amb l'esquerra. Hi ha qui té pessigolles i qui somnia despert. Hi ha qui corre com els cérvols i qui és lent i savi com les tortugues.

Tothom és diferent.
Tothom és especial.

Què vol dir tenir una discapacitat?

Tenir una discapacitat significa no tenir una capacitat determinada. Potser no puguis veure, oir o córrer... però has après a utilitzar els teus sentits d'una altra manera i a realitzar altres coses molt difícils que et fan ser una persona estupenda.

Per exemple, la Laila no pot veure amb els ulls i tanmateix descobreix el món amb només oir i tocar el que l'envolta.

Si ho penses bé, hi ha mil coses que pots fer: jugar, riure, aprendre, somiar amb els ulls oberts, inventar històries, abraçar suau, explicar acudits, col·leccionar estels, créixer cada dia una mica... i només algunes coses que no pots fer o fas de forma diferent. Però qui pot fer-ho tot?

per preguntar que no quedi

Quines coses podem fer si tenim una discapacitat?

Pràcticament tot! Hi ha potser algunes coses que mai arribis a fer, però pot el cavall dormir a l'arbre com el liró?, pot el lleó volar com l'àguila?, qui pot córrer varis quilòmetres sense cansar-se?, pot la serp córrer com la gaseia? No podem fer de tot, no i no passa res, vivim milers de sensacions diferents.

Gaudim amb el que realment és important perquè tots els nens i les nenes volem el mateix: que ens estimin, divertir-nos, jugar, aprendre i estimar.

I si ens ho proposem, un dia, quan siguem grans, arribarem a ser el que somniem ser.

Tant els nens com les nenes necessitem una atenció diferent?

T'has fixat com els ocells protegeixen les seves cries perquè no caiguin del niu i les mares cangurs guarden els nou-nats a les seves bosses?, com els esquiroles ensenyen les seves cries a trencar les nous o els cavalls ensenyen als seus poltres a caminar? De la mateixa forma tots els nens i les nenes necessitem atenció per poder créixer.

per preguntar que no quedi

Fixat que les nostres cadires i les nostres taules de la classe son més petites que la de la mestra, que és molt més gran. Els lavabos i la font en la qual bevem estan a la nostra alçada i els llibres als que aprenem estan fets especialment per a la nostra edat. Si has arribat d'un altre país i no coneixes la llengua, te l'ensenyaran perquè puguis seguir les classes. Si vas malament en matemàtiques, la mestra t'ajudarà. Veus? Cadascuna i cadascú de nosaltres necessita que ens eduquin i ens tractin de forma diferent i que atenguin les nostres necessitats.

per preguntar que no quedi

Com és l'atenció que reben els nens i les nenes amb discapacitat?

A l'igual que la resta dels companys i les companyes, les nenes i els nens amb discapacitat tenim dret a rebre atenció especial. Per exemple, si tens poca vista o cap, hi ha uns llibres escrits amb puntets que t'ajuden a llegir amb la punta dels dits. Es diu "sistema braille". Si no escoltes bé, et traduiran al llenguatge de signes amb les mans o t'ensenyaran a llegir els llavis. Si vas amb una cadira de rodes, l'autobús del col·legi s'inclinarà perquè puguis baixar còmodament a la vorera. Són autobusos molt amables! A més, les portes de classe seran suficientment amples perquè no tinguis problemes per entrar.

Al col·legi cada nen i cada nena ha de ser tractat de forma diferent perquè tots i totes som diferents. Els nens i les nenes tenim dret a rebre una educació que s'adapti a les nostres necessitats i ens faci créixer per a arribar a ser allò que somniem ser.

Com va conèixer la Laila el mar?

Els ulls de la Laila, com els dels taps, no veuen. Un dia va preguntar a la mestra com era el mar. Al dia següent, la mestra va portar un dibuix amb relleu. La Laila va acariciar amb les puntes dels dits les ones damunt el paper, les gavines i els peixos. Després, tots els nens i les nenes varem tancar els ulls. Imitarem el soroll del mar. Varem acariciar un grapat de sorra i ens varem moure al voltant de la Laila, com ho fan les ones. Ah!, i varem provar l'aigua salada... Al final, la mestra ens va ensenyar una cançó de dofins, vaixells i balenes. Aquell dia la Laila va conèixer el mar i la resta, varem aprendre a sentir-ho amb el cor.

Què va passar quan l'escola es va quedar a les fosques?

Va passar una cosa que no oblidarem. S'havia fet tard i el sol ja s'havia amagat quan, de sobte, les bombetes es van apagar i ens varem quedar a les fosques. En Carlos va començar a plorar i va dir que havia monstres a la classe. Ens imaginàvem monstres terribles que apareixien a les finestres i sota de les taules. I es clar, aviat la resta de nens i nenes ens varem posar a plorar, menys la Laila que estava molt tranquil·la i feia bromes per treure'ns la por. Ens va dir que ens agaféssim a ella. Varem fer una fila molt llarga, agafant-nos per la cintura com un cuc i la Laila ens guià pels passadissos de l'escola fins la porta de sortida. La Laila és molt valenta!

Què és la llengua de signes?

El llenguatge de signes és una llengua tan completa com el xinès, el català o el castellà però es parla amb les mans. És una llengua important que parlen moltes persones que no poden oir i també, cada cop més, persones que senten bé.

La Clàudia és una nena extraordinària. Ella no pot sentir bé però parla i entén la llengua de signes. També sap llegir als llavis. En Samir, Carlos i jo sempre volem jugar amb la Clàudia. Quan estic a prop seu, milers de papallones revoltent al meu estómac i, quan em parla, noto que em poso vermell. Com Clàudia se n'adona de tot, jo sé que sap que estic per ella. Estic aprenent a parlar la llengua de signes.

per preguntar que no quedi

Què va passar quan l'Hu arribà al col·legi?

L'Hu va néixer a Xina i el primer dia que va venir a classe estava espantadíssim perquè no entenia el que dèiem. Va estar tot el matí molt trist mirant-nos amb cara d'ensurt, fins que la Clàudia, que és molt expressiva, es va apropar a ell i, amb gestos, li va dir que no tingués por. Després, agafant-li la mà, li va ensenyar cada racó del col·legi i fins i tot li va fer riure perquè sap expressar-se com els mims.

per preguntar que no quedi

Saps que de vegades es necessita més temps?

De vegades, la Maite necessita una mica més de temps per a acabar les activitats i li suposa molt d'esforç centrar la seva atenció. L'altre dia semblava que no entenia el que havíem de fer, però el nostre professor li ho va tornar a explicar amb més calma i va acabar l'activitat com tots. Als companys ens agrada ajudar-la i també ens encanta que ens ensenyi molts trucs d'informàtica. La Maite adora l'informàtica i les noves tecnologies. Està a l'última!

Què pot ensenyar-te una persona amb una discapacitat?

Un dia l'Albert va pujar a un arbre, va caure i se li va tren-
car el braç i la mà dreta. En Jaume, que va a primer encara
que és una mica més gran i és fort com els coales, el va tras-
lladar sobre les seves espatlles fins el col·legi. L'Albert crida-
va com una grua. La mestra el va portar corrent a l'hospital.
Va tenir el braç immobilitzat uns mesos. Jo li vaig ensenyar a
utilitzar la mà esquerra. Aprenqué a lligar-se els cordons de
les sabates amb una sola mà, a tallar la carn, a vestir-se, a
escriure i a dibuixar. Al principi només feia que rondinar però
aviat va descobrir que era capaç de fer moltes coses. Ara em
diu: Ets un nen valuós i un bon amic!

Com juguem els nens i nenes que tenim una discapacitat?

Com tots els nens i les nenes, de la mateixa forma! I volem ser tractats igual que els demés! La Li juga al basquet amb la seva cadira de rodes i ha aconseguit una medalla. La Laila juga al futbol. Al col·legi tenim pilotes amb cascavells i ella és una de les noies més ràpides, i a mi m'encanta fer carreres...

Tots els nens i les nenes volem el mateix. El que ens fa diferents no és el que necessitem sinó els medis que utilitzem per a fer les mateixes coses.

Com són les escoles accessibles?

Són escoles que tenen en compte que cadascuna i cadascun de nosaltres som i tenim necessitats diferents. Són escoles amb llums a les portes per avisar de l'hora de l'esbarjo. Amb llibres, mapes i dibuixos en "braille", pensats per als nens i nenes que no poden veure. Tenen portes de colors brillants per a distingir on està la biblioteca o la cuina. Són escoles amb rampes i portes amples perquè càpiga la cadira de rodes. Els seus professors i professores ens escolten i ens ensenyen. Són escoles intel·ligents i amables. Són escoles per a tothom.

per preguntar que no quedi

Quins drets tenim els nens i les nenes?

Tots els nens i les nenes tenim dret a que ens estimin, a jugar, a rebre una atenció especial, a créixer en pau...

Els nens i nenes tenim dret a ser feliços, respectats i a viure intensament. Hem d'estar orgullosos de qui som i de com som.

per preguntar que no quedi

RECORDA...

Vola alt com l'àguila. No deixis mai de somniar perquè un dia seràs allò que somniis ser: astronauta, directora d'orquestra, metge, fuster, cap de govern, mestra, guardaboscós o veterinària... Ara és temps d'imaginar i preparar-te. Si tu ho vols, no haurà barreres per a tu. Tu pots volar tan alt com vulguis i arribar a ser allò que et proposis ser. No ho oblidés!

Ningú és igual a ningú i aquest és el nostre tresor. Mira al voltant i escolta el cant del colibrí, la mirada reposada del mussol, el caminar de la gasela, el fer de l'abella... Cada animal te la seva forma de viure, de caminar... Tu ets una persona única: saps el que vols, saps com jugar, aprendre o conversar... A la teva manera!

Com el lleó en la selva, sent l'orgull de saber qui ets. Sigues feliç per ser com ets. La teva família, els teus amics i amigues, les persones que et coneixen, t'estimen i admiren pel que tu ets. Perquè per a tots i totes ets important i especial. Tu fas que cada dia sigui una aventura. No hi ha en tot el món ningú igual a tu. Saber-ho ens fa sentir-nos únics i molt valuosos. Recorda-ho!

Tens dret a rebre una educació, a tenir afecte, a no trobar dificultats per a llegir, escoltar contes, aprendre, desplaçar-te, jugar, conversar o estimar. Tens dret a créixer feliç. Tens dret a aixecar-te cada dia esperant que quelcom sorprenent passi. Cada dia t'espera una sorpresa. No ho dubtis!

Com el llop, aprèn a respectar i estimar els teus companys i companyes. Cada nen i cada nena amaga un tresor. No importa com de diferents siguin, sempre podrem aprendre dels nostres amics i amigues. Al llarg de la teva vida, et trobaràs amb persones distintes. Et creuaràs amb nens i nenes, tots i totes diferents. Fes que sempre se sentin respectats i estimats.

Aprendre a veure amb una altra mirada: -L'essencial és invisible als ulls, -li digué la guineu al Petit Príncep...

ALGUNES IDEES PER A FER:

Escriu una llista amb tot el que ets capaç de fer. Quantes coses has escrit? A que és una llista llarguíssima? Ets una persona realment molt, molt especial!

Demana als teus amics que dibuixin en un paper el que els agradaria ser quan siguin grans i enterreu-lo en un lloc secret. Seràs el que et proposis ser!

Aprèn a utilitzar el llenguatge dels signes. Veuràs que divertit és parlar amb les mans! I el més important és que descobriràs una manera de comunicar-te amb els demés.

per preguntar que no quedi

Fes una llista de les barreres que fan més difícil la vida a la ciutat o al poble a les persones que no es poden moure bé. Per exemple, les vorades de les voreres quan vas en una cadira de rodes, portes el carret de la compra o un cotxet de bebè. Semàfors sense so per a les persones que no poden veure... Amb les teves companyes i companys, escriu una carta a l'alcaldia del teu poble o ciutat.

Juga a la pilota amb cascavells amb els ulls tancats.

Balla amb els peus descalços la música dels tambors. Sents la música a la planta dels teus peus?

Repasa amb la punta dels dits els fulls d'un llibre en "braille" és fàcil llegir-lo?

Escriu una carta secreta a algú de la teva classe explicant-li perquè és especial.

Coordinació pedagògica:
Secretaria de Polítiques Socials
FETE-UGT
CIDE-MEPSYD
Gestió del projecte:
Sendra Ros

Textos:
Luz Martínez Ten
Traducció:
Albert Terraseca
Assessoria en discapacitat:
Blanca Leyva San Juan
Col·laboració especial:
Maite Villate Ruano, alumna amb el
síndrome de Smith Magenis
Il·lustració i disseny:
Mauricio Maggiorini Tecco

www.fete.ugt.org
www.educacionevalores.org
www.aulaintercultural.org
www.mepsyd.es/cide/
www.mepsyd.es/creade